

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

"Petőfi emlékek Mezőberényben"

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Benyovszki Mihály
5650. Mezőberény Ady Endre u. 13

Mezőberény 2017. április 25.

aláírás

Mezőberényi Polgármesteri Hivatal			
Iktatószám:	I. 1325	Szellektet:	165 db
Érkezett:	2017 MÁJ 11.		
Feladó:	Csozám:	Előadó:	M.J.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó személy neve:

Benyovszki Mihály

5650. Mezőberény Ady Endre u. 13

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Benyovszki Mihály*

Levelezési cím: *5650. Mezőberény Ady Endre u. 13*

Telefonszám: *+36-20/ 9-572-752*

E-mail cím: *erimisi@szucsnet.hu*

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

"Petőfi emlékek Mezőberényben"

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített környezet

☐ ipari és műszaki megoldások

☒ ***kulturális örökség***

☐ sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Mezőberény város területe.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési

☐ tájegységi

☐ megyei

☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

1.) Petőfi-emléktábla

A Városháza falában emléktábla van elhelyezve, amely Petőfinek állít emléket. Az emléktáblát a Mezőberényben rendezett Petőfi-ünnepély alkalmával leplezték le. Ekkor az emléktábla a Petrics - ház oldalára került, majd az ugyan ezen a helyen lévő új Városháza felépülésekor helyezték a mostani helyére. Az emléktábla

alkotója Kallós Ede szobrászművész. Szintén Bonyhai könyvéből ismerjük a következőket: „Ezen emlékmű leleplezése alkalmából nagy Petőfi-ünnepélyt rendezett a Békés-megyei Közművelődési Egyesület és a község, amelyen Békés-megye közönsége nagy számban jelent meg. Ez a mezőberényi Petőfi ünnepély a budapesti és segesvári ünnepélyek után, a vidéki ünnepélyek között jelentőségét és lefolyását illetőleg az első helyen állt. Mezőberényben ez alkalommal az utcákat és házakat zöld gallyakkal, virágokkal, lobogókkal díszítették fel.” Az emléktábla készítőjét nem ismerjük, de azt tudjuk, hogy a Békés-megyei Közművelődési Egyesület támogatásával készült.

Az emléktáblán lévő verset Somló Sándor írta, melynek szövege a következő:

„Petőfi! Innen ragadott el a végzet,
Harcok terén keresni dicsőséget,
Innen távozva ért utol halálod
S leltél halálban halhatatlanságot.”
Kegyeletül: 1899. évi július hó 30-án.
Békés-megyei Közművelődés. Egyesület.

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/>

Petofi-emleket-orzo-alkotasok

2.) Petőfi-emlékmű

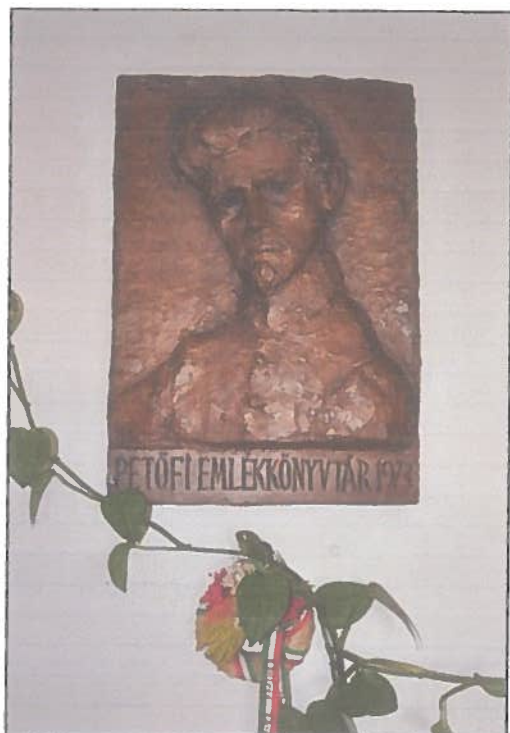
A Petőfi - emlékmű a Kettős-Körös partján van felállítva a folyó mezőberényi oldalán, a töltés tetején. Az emlékművet 1961. július. 31.-én avatták fel. Az emlékművön látható domborművet Terényi Ponicsán Ádám, művésztanár készítette, aki maga is tanított pár évig Mezőberényben (édesapja Ponicsán Ádám, hosszú éveken keresztül elismert tanító volt Mezőberényben). Ezen a helyen volt a rév, ahol Petőfi 1849. július 18-án átkelt a Körösön, hogy Bem seregéhez csatlakozzon. Az emlékmű a mai napig is a március 15.-i ünnepség kihagyhatatlan, kultikus helye.

A Körös parton, a valamikori rév helyén emelt emlékoszlop márványtáblája, és a fölötte levő dombormű. ITT VOLT A RÉGI RÉV, AHOL / 1849 JÚLIUS 18-ÁN / PETŐFI SÁNDOR /

ÁTKELT A KÖRÖSÖN, / HOGY BEM TÁBORNOK / ERDÉLYI SEREGÉHEZ / CSATLAHOZZÉK. / "EKKOR HAGYTA EL KÖLTŐNK / ÖRÖKRE ÁBRÁNDJAINAK HA- / ZÁJÁT, AZ ÁLTALA SOKSZOR / MEGÉNEKELT ALFÖLDET ..." / (ORLAI) / ÁLLÍTOTTA A ME- / ZŐBERÉNYI HAGYO- / MÁNYKUTATÓ KÖR / IFJÚSÁGA, / 1961. JÚLIUS 31-ÉN

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

3.) Petőfi-dombormű

A Petőfi-dombormű városi könyvtárban, a Fő út 4. sz. alatt található.

Felirata: PETŐFI EMLÉKKÖNYVTÁR 1973.

A domborművet Mezőberény újraterelítésének 250. évfordulója, és Petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából állították, 1973-ban.

A mű Borsos Miklós alkotása

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

4.) Petőfi-mellszobor

A Petőfi Sándor Gimnázium bejáratánál, az épületen belül található, Petőfi mellszobra. Mint az iskola névadója hirdeti itt is, a városunkkal való kapcsolatát. A szobor készítője Schaár Erzsébet. A szobrot nem sokkal a gimnázium épületének 1966. március 15-i átadása után állították.

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

5.) „Petőfi Mezőberényben”c. szobor.

A Petőfi Mezőberényben c. szobor a Művelődési központ melletti parkban található. (Fő út 4-6. sz.) Alkotója ifj. Szabó István. A szobor Orlai Petrics Soma "Petőfi Mezőberényben" c. festményének felhasználásával készült. A szobor Avatása 1983. augusztus 19.-én volt. A városi március 15.-i megemlékezések központi, kihagyhatatlan helye.

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

6.) Tudós Kemény Pál emléktáblája.

Tudós Kemény Pál emléktáblája, amelyiken szintén meg van említve Petőfi. A tábla Luther tér 13. alatti épület falán található.

Felirata: E HÁZBAN (ISKOLÁBAN) VENDÉGESKEDETT / TÖBB ALKALOMMAL / PETŐFI SÁNDOR / TUDÓS KEMÉNY PÁL

BARÁTJÁNÁL. / EMLÉKEZETÜL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN / MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA

<http://www.opskk.mzb.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=125&heaAdat=95>

7.) Bonyhay Benjámín emléktáblája.

Bonyhay Benjámín emléktáblája a Petőfi utca 12. sz. alatt található, a valamikori Beretzki- kastély, most a mezőberényi rendőrség épületének falán. A tábla avatásának időpontja: 1973.03.15.

Felirata: E HÁZ HELYÉN ÁLLT / PETŐFI SÁNDOR / NAGY BARÁTJA ÉS PÁRTFOGÓJA: /

BONYHAY BENJÁMIN / (1805-1885) / HÁZA / EMLÉKEZETÜL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN / MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA

<http://www.opskk.mzb.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=125&heaAdat=95>

7.) Mindenképpen az emlékek közé sorolandók a következők:

- a.) A múzeum gyűjteményében megtalálható címeres pohár, amiből a szájhagyomány szerint a költő is ivott.
- b.) A múzeum gyűjteményében megtalálható szék, amely az Orlai család tulajdona volt.
- c.) A nagyméretű pince az Ókertben.
- d.) A városban található Petőfi-s gipszstukkóval díszített házak homlokzata. (tudomásom szerint 2-3db. van még)
- e.) A Petőfiről elnevezett utca és intézmények.

Petőfi Emlékhelyek Nemzetközi Találkozója

2013. szeptember 13-14. Mezőberény

Mezőberény ad otthont a Petőfi Emlékhelyek Nemzetközi Találkozásának szeptember 13-14-én.

A kétnapos rendezvény főhelyszíne a Városháza és az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ lesz. A találkozó tervezett programjai között a Petőfi díj átadása, könyvbemutató, konferencia, ismerkedés a várossal, baráti találkozó, koszorúzás szerepel. A konferencia témája Petőfi Sándor, aki többször megfordult Mezőberényben és az itt élők azóta is őrzik emlékét. Az előadások megtartására neves szakemberek látogatnak a településre és várhatóan az ország több pontjáról érkeznek Petőfi iránt érdeklődők.

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/842>

**PETŐFI EMLÉKHELYEK
27. NEMZETKÖZI TALÁLKOZÓJA**

**MEZŐBERÉNY
2013. SZEPTEMBER 13-14.**

http://www.mezobereny.hu/assets/img_feltoltott/files/Pet%C5%91fi.pdf

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Siklósi István, Mezőberény polgármestere, így fogalmazott egy újságcikkben:

„- Petőfi olyan személyiség volt, akit nem lehetett nem észrevenni, így volt ez Mezőberényben is. Hogy mit jelent Petőfi Mezőberénynek? Olyan fogalmat, amely nem csak költőt, forradalomba induló fiataalt, hanem valami megfogalmazhatatlan értéket képvisel - mondta a polgármester.”

Ebben a pár sorban minden benne van! Ha a költő egy fogalom, egy megfogalmazhatatlan érték, akkor, amit őrzünk róla az is egy érték. Annak az értéke, aki őrzi, ápolja... ez pedig Mezőberény városa. Eddig óvtuk, őriztük, megünnepeztük, felújítottuk. Legyen így a jövőben is. Mindenképpen javaslom az értéktárba való fölvételt, mivel Mezőberény a „Petőfi emlékhelyek Magyarországon” összeállításban előkelő helyet foglal el és az értéktárba kerülve, a továbbiakban sem merülnek feledésbe és egy szélesebb nyilvánosság is megismerheti.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<http://www.mezobereny.hu/>

<http://www.benyovszkimihaly.hu/mezobereny/>

http://mezeibvaleria.blogspot.hu/2017/03/petofi-sandor-es-orlai-petrics-soma_11.html

<https://serinusanna.wordpress.com/petofi-es-orlay-baratsaga/ii-fejezet-1840-43/>

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

<http://opskk.mezobereny.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=337&type=5>

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/526/Seta-a-varosban>

http://www.mezobereny.hu/assets/img_feltoltott/files/Pet%C5%91fi.pdf

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1322738021105629&set=gm.1382591671773432&type=3&theater>

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/842>

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1673690919538424&set=pcb.1035535366479066&type=3&theater>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

1.)Melléklet

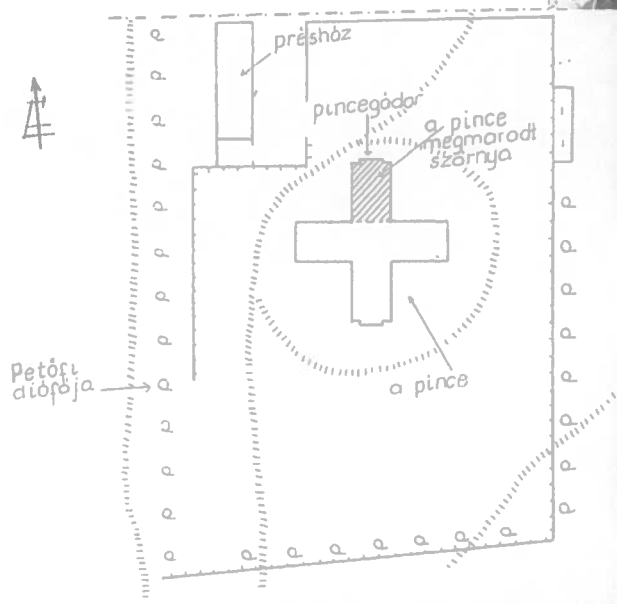
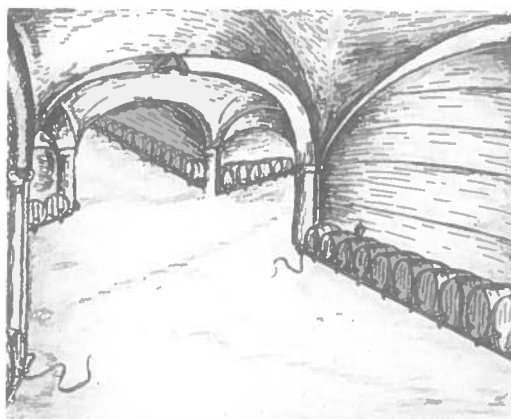
<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok>

25&heaAdat=95

Pince az Ókertben.

Petőfi-korabeli diófa az Ókertben, háttérben a pince
címborulatával

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1317961848220197&set=oa.1146013838764551&type=3&theater>

A mezőberényiek Petőfi szeretetét jellemzi, hogy a lakóházakon Petőfi mellszobrot ábrázoló gipszstukkókat helyeztek el az ablakok, vagy ajtók külső

homlokzati díszítőelemeként.

Régen sok házon látható volt, de még most is felfedezhető 1-2 épületen. Ez a lakóház a Petőfi utcán található.

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/526/Seta-a-varosban>

Egy eredeti, megmentett gipszstukkó egy Vasút utcai házról.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1322738021105629&set=gm.1382591671773432&type=3&theater>

Az a bizonyos pohár, amiből az elbeszélések alapján Petőfi is ivott, mikor Petricséknél töltötte a napjait. A pohár az Mezőberényi OPSKK. Muzeális Gyűjteményében található.

„A festett magyar címeres emlékpohár a XIX. század első feléből származik. A relikviát dr. Irányi István Petőfi-kutató adományozta a gyűjteménynek. A pohárról annyit tudunk, hogy Petőfi Sándor berényi tartózkodása alatt használta. A különleges poharat egy, a költő rokonságához tartozó család őrizte. Tőlük került Irányi Istvánhoz, neki köszönhető, hogy Berényben maradhatott ez a becses műtárgy.”

<http://opskk.mezobereny.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=337&type=5>

Mezőberény újratelepítésének 250. és Petőfi születésének 150. éves évfordulójára kiadott, mezőberényi térképes képeslap, jubileumi Petőfi bélyeggel, és jubileumi Mezőberény bélyegzéssel. Kiadás éve 1973.

A Körös parti emlékmű készítése és átadása.

A felső képen a Schäffer kőműves brigád éppen felállítja a táblát tartó oszlopot. Jobb oldalon Dr. Irányi István tanár, Petőfi kutató az emlékhely átadásakor.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1673690919538424&set=pcb.1035535366479066&type=3&theater>

2.)MELLÉKLET.

Ajánlás.

Petőfi Sándor több látogatása Mezőberényben (1842, 1843, 1849) helytörténeti érdekességű! Ennek a három látogatásnak állít emléket több emléktábla, szobor, emlékoszlop, róla elnevezett intézmény, utca, amiket Benyovszki Mihály ajánlásában részletesen olvashatunk is.

Célunk kell legyen, hogy tudatosítsuk Petőfi Sándor életének városunkkal összekapcsolódó eseményeit, ezáltal a mezőberényiek helytörténeti érdeklődését felkeltsük.

Cél erősíteni azt a köteléket, ami elődeink iránti tiszteletből és a jövő alkotó építéséből táplálkozik.

Az emlékezés fontos az ember számára, a nagy személyiségek tisztelete, emlékezetének ápolása, mementója identitástudatunknak!

Ezzel folytathatjuk a helyi értékek megörökítését, megőrzését.

Ezért ajánlom a Települési Értéktárba való felvételét a "Petőfi emlékek Mezőberényben" című ajánlásnak.

Mezőberény 2017. április 25.

Mezeiné Bátor Valéria

Mezeiné Bátor Valéria
aláírás

3.)MELLÉKLET.

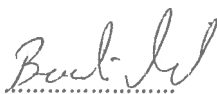
Nyilatkozat.

Alulírott Benyovszki Mihály, hozzájárulok, hogy a települési értéktárba való felvételhez elkészített, "Petőfi emlékek Mezőberényben" javaslatban szereplő képeket, adatokat és információkat a Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az illetékes értéktár bizottság) az ide illő jogszabályok betartásával szabadon felhasználhatja.

A képek saját fotóim. www.benyovszkimihaly.hu (amelyik nem, ott a forrás jelölve)

Mezőberény 2017. április 25.

Benyovszki Mihály.

aláírás